

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

תוכנית 'כלים שלובים'

English follows Hebrew

ההיסטוריה הערבית-אסלאמית: משבטים לאימפריות / סמסטר ב' תשפ"ו

מרצה: פרופ' מירי שפר-מוסנזון

שעת קבלה: ימי ג', 9 – 10; גילמן 427

טלפון: 640-7060; דוא"ל: shefer@tauex.tau.ac.il

תיאור הקורס והטריילר לקורס המקוון

מתגוררים במזרח התיכון אבל לא באמת מכירים את ההיסטוריה של האסלאם? אם כך זהו הקורס עבורכם. הצטרפו למסע של אלף שנות היסטוריה, לגילויים מפתיעים, לשבירת מיתוסים ולהצצה לחייהם של האנשים שחיו בעבר במרחב שלנו. קורס זה בנוי משני חלקים: החלק הראשון מציג את האירועים הפוליטיים העיקריים באופן כרונולוגי מהולדתו של מוחמד במאה ה-6 לספירה ועד להופעת העות'מאנים במזרח התיכון בראשית המאה ה-16; החלק השני סוקר את המציאות החברתית, הדתית והתרבותית של המזרח התיכון בימי הביניים. בשנת תשפ"ו הקורס עובר שדרוג ויכלול תכנים חדשים ונוספים.

איך תלמדו?

זהו קורס מקוון במלואו, שמאפשר לסטודנטים ללמוד בקצב שלהם תוך עמידה בלוחות הזמנים של מטלות הביניים. שני מפגשים בזמן אמת יתקיימו בזום. בתחילת הסמסטר ניגש להיכרות ולהסברים על הקורס (יום א', 15 במרס, בשעה 19:00) ושוב לקראת המבחן במועד א' (יום ג', 12 במאי, בשעה 19 בערב). אורכם של המפגשים בין חצי שעה לשעה. הלינק לזום ימצא ב-Moodle.

הקורס מתקיים בעברית בפלטפורמת "קמפוס" עם תמיכה בערבית ובאנגלית. הגרסה האנגלית, עם תמיכה בעברית ובאנגלית, היא ב-edX. הקורס המקוון מציע חוויית למידה ייחודית עם קהילה בינלאומית של לומדים שכוללת מגוון שיטות למידה: הרצאות מוקלטות קצרות, ריאיונות עם חוקרים מהעולם, קטעי קריאה ממקורות ראשוניים ומשניים, ושאלות לדיון. במהלך הצפייה בשיעור משולבות שאלות קצרות שנועדו לבדוק הבנה ועליהן מקבלים משוב מיידי.

מטלות

במהלך הקורס הסטודנטים נדרשים להגיש בחנים, להעלות פוסטים בפורום מקוון למעבדות ההיסטוריונית, ולהיבחן במבחן מסכם של האוניברסיטה. המבחן המסכם הוא מבחן "אמריקאי". ציון חיובי במבחן הוא תנאי הכרחי להשלמת הקורס.

בחנים: הקורס המקוון כולל שמונה בחנים מקוונים מתוכם יש להגיש לפחות חמישה בלוחות הזמנים המפורטים מטה. כדאי להשלים בחנים רבים ככל האפשר. במקרה זה נכלול בציון הסופי את הבחנים עם הציון הגבוהים יותר. כלומר: אם הגשתם יותר מחמשת הבחנים הנדרשים, אנחנו נחשיב במוצע רק את חמשת הציונים הגבוהים ביותר.

פורום מקוון של מעבדות ההיסטוריונית: כל סטודנט ית צריכה להשתתף באופן פעיל בדיון בשתיים מתוך שמונה מעבדות ההיסטוריונית בקורס המקוון בלוחות הזמנים המפורטים מטה. על מרכיב זה תינתן הערכה 'הגשה'/'אי הגשה' ולא ציון מספרי. באתר הקורס ב-Moodle מפורטות הציפיות מהשתתפות שמזכה בהערכה 'הגשה'.

תאריכי הגשת הבחנים והמעבדות:

* שלושה בחנים + מעבדה אחת מתוך השיעורים 1-4 יש להגיש עד ה-10.4 בשעה 12:00 בצהריים.

* שני בחנים + מעבדה אחת מתוך השיעורים 5-8 יש להגיש עד ה-15.5 בשעה 12:00 בצהריים.

מבחן מסכם: המבחן המסכם הוא מבחן "אמריקאי" ומתנהל באוניברסיטה. הטופס דו-לשוני, בעברית ובאנגלית; תוכלו לענות באחת הגרסאות, לבחירתכם, אך לא לשלב ביניהן. בקורס המקוון תמצאו מרכיב של מבחן מסכם, והוא מיועד ללומדים הדיגיטליים ולא לתלמידי האוניברסיטה שמעוניינים בקרדיט אקדמי. ציון חיובי במבחן הוא תנאי הכרחי להשלמת הקורס; ציון נכשל במבחן ייחשב כציון הסופי בקורס ללא חישוב הממוצע עם ציוני המטלות לאורך הסמסטר.

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

תוכנית 'כלים שלובים'

הרכב הציון הסופי

- * 5 מטלות ביניים בקורס המקוון – 25% (כל אחת 5%)
- * 2 תגובות במעבדות ההיסטוריונית – 10% (כל תגובה 5%).
- * מבחן מסכם "אמריקאי" – 65%. מועד א': 15 במאי 2026; מועד ב': 5 ביוני 2026.

=> בונס של 5 נקודות לציון המבחן יינתן לסטודנטים, שיציעו שאלות למבחן הסופי לפי המתאר הבא: (1) יש להציע לפחות 5 שאלות חדשות (אפשר להיעזר בשאלות שמופיעות בפלטפורמה המקוונת רק אם הן מעובדות מחדש באופן משמעותי); (2) השאלות יכללו את השאלה עצמה ו-4 אפשרויות לתשובה לכל שאלה; (3) השאלות יבחנו הבנה ולא רק שינון; (4) את השאלות יש להציע עד ה-1 במאי; ו-5) יש להעלות את השאלות לפורום של הקורס לטובת כולם. כתיבת שאלות היא חזרה מצוינת, וכך גם הפתירה של שאלות של אחרים. מספר שאלות שיוצעו בידי הסטודנטים ייכנסו לשאלונים של מועדי א' ו-ב'.

סדר השיעורים

חלק א – המסגרת הפוליטית: 1000 שנים של היסטוריה אסלאמית (500-1500)

- שיעור 1: חצי האי ערב בתקופה האסלאמית המוקדמת
- שיעור 2: המדינות האסלאמיות הראשונות -- הראשדון והאומיים
- שיעור 3: העבאסים -- כשבגדאד והערבים שלטו בעולם
- שיעור 4: העמים התורכים בעולם המוסלמי הטרנס-מודרני

חלק ב: סביבה, חברה, זהויות

- שיעור 5: המונגולים והעולם המוסלמי הבתר-מונגולי, המאות ה-13 עד ה-16
- שיעור 6: סביבה, קהילה, אדם
- שיעור 7: זהויות דתיות במזרח התיכון -- אסלאם, נצרות ויהדות
- שיעור 8: זהויות תרבותיות במזרח התיכון

Arab-Islamic History: From Tribes to Empires / Spring Semester 2025

Lecturer: Prof. Miri Shefer-Mossensohn

Office hour: Tuesdays, 9-10; Gilman 427

telephone (office): 03-640-7060; shefer@tauex.tau.ac.il

Course description and the [trailer](#) for the course

Living in the Middle East but not truly familiar with the history of Islam? This course is for you. Join us on a fascinating journey through a thousand years of history, exploring the lives of people who once lived in our region. The course is divided into two parts. Part One presents the major political developments in chronological order from the birth of Muhammad in the 6th century to the rise of the Ottoman Empire in the early 16th century. Part Two focuses on the social, religious, and cultural aspects of the medieval Middle East. In the 2025-2026 academic year, the course will be upgraded to include new and expanded content.

How will you study?

This is an online course on edX. It offers a novel learning experience, allowing students to determine their own pace, while meeting the midterm assignment schedules. Two real-time meetings will be held via Zoom at the beginning of the semester for introductions and explanations about the course (Sunday, March 15, at 7pm) and for instructions and questions before the final exam (Tuesday, May 12, at 7pm). The meetings will last between 30 to 60 minutes. The Zoom link will be posted on Moodle.

Assignments

The students are required to submit five quizzes, post two responses on the online Historical Lab forums, and take a final exam at the university.

Quizzes: The online course includes eight quizzes at the end of each weekly lesson. You are asked to submit a minimum of at least **five** in total, following the timetable below. We encourage you to complete more quizzes. In such cases, we will include the quizzes with the higher grade in the final grade composition. That is: if you submit more than the five minimum quizzes, we will consider the average of only the five highest grades.

Historian Lab forums: Every student should actively participate in at least **two** discussions out of eight Historian Labs in the online course, following the timetable below. This component will be given a 'submit'/'not submit' assessment and not a numerical grade. The course Moodle lists the expectations for a 'submit' assessment.

Assignment timetable:

* 3 quizzes & one Historian Lab from lessons 1-4 must be submitted by April 10 at noon.

* 2 quizzes & one Historian Lab from lessons 5-8 must be submitted by May 15 at noon.

Final exam: The final exam (multiple choice format) is taken on campus. The final exam is bilingual in Hebrew and English; you can answer in one of the versions of your choice but not both or alternate between the two options. Please note that the online course includes a 'final test' component. It is intended for digital learners, NOT university students interested in academic credit. You may take the online test as a study aid ahead of the university final exam.

A passing score on the final exam is mandatory for completing the course. A failed grade on the exam will be considered as the course grade, without calculating the average with the quiz grades.

Final grade composition

* 5 intermediate assignments in the online course - 25% (5% each)

* 2 responses in the historical laboratory - 10% (5% each)

* final exam (multiple choice questions) - 65%

First sitting ("Moed Alef"): May 15, 2026; Second sitting ("Moed Bet"): June 5, 2026

=> A five-point bonus to the exam grade will be awarded to students who submit questions for the final exam according to the following criteria: 1) Students must propose at least five new questions (questions from the online platform may be used only if significantly modified); 2) Each question should include the question itself and four possible answers; 3) Questions should evaluate comprehension, not just memorization; 4) Questions must be submitted by May 1; and 5) Questions should be posted on the course forum for everyone's benefit.

Writing questions is an excellent practice before the test, as is solving questions posed by others. Some of the questions submitted by students will be included in the exams for both sitting.

List of Topics

Part A – The Political Framework: 1000 Years of Islamic History (500-1500)

- Lesson 1: Early Islamic Arabia
- Lesson 2: Introducing the First Muslim States -- The Rashidun & Umayyads
- Lesson 3: The Abbasids - When Baghdad and the Arabs Ruled the World
- Lesson 4: Turkic Peoples in the Pre-Modern Islamic World
- Lesson 5: The Mongols and the Post-Mongol Islamic World, 13th - 16th centuries

Part B – Environment, Religious and Cultural Identities

- Lesson 6: Environments, Societies, Individuals
- Lesson 7: Religious Identities in the Middle East: Islam, Christianity, and Judaism
- Lesson 8: Cultural Identities in the Middle East